

Ceteris paribus

UITGELICHT

WESTERSE TELEVISIE

Na de val van de Berlijnse Muur is het consumptiepatroon van consumenten die West-Duitse televisie konden kijken, anders dan van consumenten die dat niet konden. Het verschil in consumptiepatroon komt volgens de onderzoekers door de reclame voor bepaalde producten die op de West-Duitse zenders werd gemaakt. Bursztyn en Cantoni concluderen dat reclame van buitenlandse media invloed heeft op het economische gedrag van mensen in totalitaire regimes. Negen jaar na de val van de muur blijkt het effect te zijn verdwenen.

Bursztyn, L. en D. Cantoni (2012) A tear in the iron curtain: the impact of Western television on consumption behavior. *CEPR Discussion Paper*, 9101.

VRAAG V/D WEEK

Aan **Edwin van der Werf**, universitair docent aan de Wageningen Universiteit

Moet Nederland inzetten op een versnelde transitie naar groene stroom?

In Nederland gaan stemmen op om, in navolging van Duitsland, in te zetten op een versnelde transitie naar groene stroom. Elektriciteit uit windenergie, zonne-energie en bijstook van biomassa verhogen echter de elektriciteitsrekening. De kosten per kilowattuur zijn vijftig tot driehonderd procent hoger in vergelijking tot de kosten van moderne kolen- en gascentrales. Uiteraard kunnen de verschillen weggesubsidieerd worden, maar de subsidies zullen door de belastingbetaler moeten worden opgehoest. De baten van een versnelde transitie zouden vooral moeten komen uit lagere CO₂-emissies. Dit is echter een denkfout. Wanneer Nederlandse stroomproducenten minder CO₂ uitstoten, zullen ze hun ongebruikte emissierechten op de Europese markt verkopen, waardoor de emissieverlaging een-op-een teniet wordt gedaan. Een bijkomend probleem is dat forse inzet van windenergie kan leiden tot minder zekerheid in de elektriciteitsvoorziening: bij windstille zal meer stroom geïmporteerd moeten worden (dit vereist interconnectiecapaciteit), of meer stroom uit gas moeten worden opgewekt. Een versnelde transitie in Nederland is vooral zinvol wanneer op Europees niveau wordt ingezet op een lager emissieplafond en meer interconnectiecapaciteit.

UIT DE OUDE ESB-DOOS

GENOEG

We weten nu wel (althans we kunnen het weten) dat meer niet altijd iets toevoegt aan de kwaliteit van het bestaan. Door een nieuwe afhankelijkheidsverhouding (de consumptiedwang) dreigen we de vrijheid te verliezen die we dachten te winnen door de armoede achter ons te laten. Wat moeten we eigenlijk met het axioma van de economische wetenschap dat de menselijke behoeften onbepert zijn? (...) De centrale vooronderstelling van het huidige economisch denken "meer is beter" zou dus moeten worden vervangen door de gedachte "genoeg is het beste". Meer dan genoeg lijkt immers overbodig en overtollig.

Lange, H.M. de (1981) De economie van het genoeg. *ESB*, 66(3327), 1024-1029.



Roger Klaassen
Van Zanten



De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.